



Elena Netcu

POVESTEUA UNUI LEGIONAR

LETRAS
Scrie. Publică.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

NETCU, ELENA

Povestea unui legionar / Elena Netcu. - Snagov :

Letras, 2016

ISBN 978-606-94144-0-8

821.135.1-31

Întreaga responsabilitate pentru conținutul acestei cărți aparține autorului.

Copyright 2016, Elena Netcu. Toate drepturile rezervate. Copyright 2016, Editura LETRAS

Carte distribuită de PIATA DE CARTE

www.piatadecarte.net

email: office@piatadecarte.com.ro

tel. 021 367 5228 // 0787 708 844

Pentru solicitări de publicare vă puteți adresa

Editurii LETRAS, pe mail, la adresa

letras@piatadecarte.com.ro

Cuprins

Pe urmele trecutului 7

Bunicul meu legionar 25

Mătușa Mina - fiică de legionar 31

Idealurile unor tineri 36

Prigonirea studenților legionari 43

În vîltoarea evenimentelor 52

Răfuieli și orgolii nemăsurate 60

Procesul lui Manciu 64

Întâlniri în taină 70

Vinovat de orgoliu nesăbuit 78

Nunta lui Codreanu 83

Avântul în politică 88

Marșul în Basarabia 94

Cavaleri medievali prin sate 105

Din nou în vîltoarea politicii 109

Dizolvarea Gărzii de Fier 122

Trei legionari îl împușcă pe I. G. Duca 132

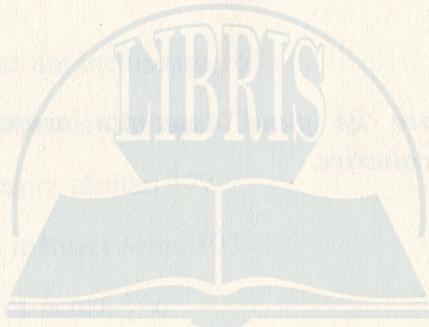
Arestarea bunicului meu legionar 140

Mătușa Mina s-a născut în închisoare 159

Bunicul ieșe din închisoare	167
Din nou alături de căpitan	173
Gânduri despre căpitan	177
Nostalgii mătușei Mina	193
Mătușa Mina acuză	196
Jertfa legionară din Spania	200
Itinerariu legionar la Isaccea	212
Desființarea partidelor	219
Arestarea lui Corneliu Zelea Codreanu	227
Un proces trucat	232
Supraviețuirea	246
Asasinarea căpitanului	249
Declin legionar	254
Epilog	257
Despre autor	258

Motto:

Istoria mare își pune amprenta asupra destinelor individuale și colective.



Pe urmele trecutului

În jurul meu plutea nestingherită singurătatea. Camera părea că se rotește în sens invers. O mașină a timpului dată înapoi. Tic-tacul îmi răsună în urechi și urmăream cu privirea focul din vatră. N-am vrut să aprind lumina. Mă fascina jocul de lumini și umbre care învăluia încăperea supraîncălzită.

Prin minte îmi treceau frânturi de amintiri despre iubirile mele, despre tinerețea și copilăria mea. O viață de om pe care o prinzi în zbor într-o secundă.

În acest pat mă înghesuiam sub plapumă cu Siomka și Alexei, frații mei mai mari pe care eu îi vedeam puternici și de temut. N-aveam voie să-i contrazic, nici nu îndrăzneam să-i înfrunt vreodată, căci o încurcam. Mă făceam mic de fiecare dată și mă pitulam după sobă. Voiam să trec neobservat de teamă să nu mă pună la cine știe ce corvoadă.

Seară de seară, babușka ne povestea în ucraineană întâmplări de demult. Era bunica din partea tatălui. Lângă ea am crescut. Ascultam cu sufletul la gură toate poveștile, până adormeam în legănarea cuvintelor ei blânde, mângâindu-mi fruntea. Pe mine mă iubea cel mai mult. Mă lua pe genunchii ei butucănoși și-mi recita de multe ori aceeași poezie în ucraineană. Era cu niște iepurași care se duceau la moară și nu știu ce mai făcea, după cum îmi traducea ea. O poeziară pe care eu o spuneam stâlcit, căci la patru ani consoana „l“ îmi dădea de furcă, ceea ce stârnea o mulțime de râsete, spre desfătarea celor din jurul meu.

Bunica Marusea ținea neapărat să vorbesc și în ucraineană, o limbă care mi se părea imposibilă. Până la

urmă însă, de dragul ei, am învățat-o. Tata îi reproșa de multe ori:

— Lasă, mamașka, băiatul în pace! Doar nu vrei să-i împuiezi capul cu o limbă slavă. Nu mai avem nici o speranță să ne întoarcem în Basarabia. Și dacă ne-am întoarce, la ce ne-ar folosi? Tot un drac! De bolșevici nu scăpăm! Și-au vârât coada și pe aici, trăim după tiparul lor! Nu vezi? Manevrele militare le fac prin Dobrogea. Cine știe ce le-o mai trece prin cap! O să ne ia cu pământ cu tot!

— Și dacă ne-o lua, Ichime, cu atât mai bine pentru Igor. Trebuie să cunoască limba, cum vrei să se descurce?

Adevărul este că babușka Tânjea după locul ei de baștină din Basarabia de Sud. Îmi povestea că au fost nevoiți să se refugieze din Tatar-Bunar. Nu se mai putea trăi acolo. Cazacii zaporojeni făceau prăpăd pe unde ajungeau. Au dat foc satelor, au jefuit, au siluit fete și femei fără apărare. Erau fiare sălbaticice.

Cei mai mulți năpăstuiți au ajuns în Dobrogea împreună cu alții ucraineni.

Dar eu despre rudele mamei voi am să aflu. De aceea o săcâiam cu tot felul de întrebări.

Mama mea nu vorbea prea multe despre părinții ei. De câte ori o întrebam, tăcea. Uneori avea lacrimi în ochi, dar nu-mi spunea nimic. Abia mai târziu, cred că eram prin clasa a șaptea, s-a așezat lângă mine pe prispă și mi-a povestit cu vocea ei șoptită:

— Igor, cred că a venit timpul să-ți povestesc despre bunicii tăi. Îmi amintesc de ei foarte vag. Trăiau în Berești de Galați, pe atunci județul Covurlui. Aveam zece ani când au venit jandarmii în puterea nopții și i-au ridicat. Mama era cu burta la gură. Aștepta al treilea copil Pe mine și pe fratele meu, Corneliu, ne-au luat bunicii din Botoșani, dar nici acolo n-am stat prea mult, căci și ei erau bătrâni și bolnavi. Pe mine m-a dat unor negustori care băteau drumurile țării vânzând piei. Erau din Dobrogea, dintr-un sat de pe malul Dunării, se numea Principele Neculai. Apoi s-au mutat aici, în Poșta, unde s-au stabilit mai mulți ucraineni și unde au rămas până au murit. Aici l-am cunoscut pe tatăl tău, făcea parte din neamul lui Stepaniuk. Tot satul e plin de veri, mătuși, că de-ar fi să plecăm înapoi în Basarabia, tot neamul lui taică-tău n-ar încăpea într-un camion. Sunt săritori la nevoie, nu te-ar lăsa la necaz. N-am mai văzut un neam atât de unit.

Este în firea lucrurilor să vrei să-ți cunoști originile. Dar tot atât de adevărat este că în timpul vietii sunt momente când îți vin în minte frânturi din copilărie. Vrând-nevrând, trecutul te urmărește. Nu-l poți ignora.

Când eram mic, mama îmi spunea multe povești cu legionari. Eram captivat de curajul lor și uneori îi mărturiseam mamei că vrea să mă fac și eu legionar ca să curăț țara de dușmani.

— Nici să nu visezi la asta, Igor, acum nu mai sunt legionari, au fost de mult și nu toți au făcut fapte bune. Ce-ți spun eu acum sunt povești despre adevărații legionari,

nu despre cei care au trecut de partea comuniștilor și au ajuns niște călăi.

— În cartea noastră de istorie nici nu se amintește despre ei.

— Nu se amintește, Igor, n-aveau nici un interes să se afle adevărul.

— Și totuși, cine erau legionarii?

— Adevărății legionari cutreierau satele și cântau cântece despre țara noastră sfântă și lumea le ieșea în cale și-i cinsteaui. Li s-a dus faima că sunt adevărăți români cu dragoste de neam.

Eram elev și abia buchiseam carte de istorie. Nu-mi dădeam seama de multe lucruri. Eram însă fascinat de povești cu eroi. Mama îmi spunea că au trăit, că au existat cu adevărat, dar despre asta o să învăț când mă fac mare.

— Alți copii au mai mulți bunici, mamușka, eu de ce am doar unul?

— Pentru că au murit, dragul meu Igor. Nici eu nu-i cunosc. Aveam zece ani când i-am văzut ultima oară. Ștui doar că au fost legionari.

— Mamușka, de ce nu învățăm la școală despre ei?

— Despre asta n-ai voie să vorbești decât în șoaptă, dragul meu. De fapt, mai bine să nu vorbești niciodată. E periculos!

Tăeam. Am înțeles că-mi este interzis să pun întrebări. Mama n-avea timp de mine și atunci alergam la babușka.

Câte povești nu-mi spunea! Ea știa mai multe decât mama. Pe unele le-am uitat, căci se băteau cap în cap cu ceea ce învățasem la școală. Numai că babușka mi le spunea atât de frumos, încât mi se perindau prin față ochilor tot felul de scene, cu soldați care și-au dat viața pentru țară. Mai târziu am înțeles că istoria este o poveste. Povești despre oameni mari. Mă uitam la tablourile cu regi și împărați, cu mareșali și generali, la scene de război în care mă imaginam în toiul luptei. Mi-a rămas în suflet acest gând, învăluit în mister. Am crescut cu asta. Era ca un vis inaccesibil.

Am fost toată viața un grăbit. Într-o fugă continuă. Nici nu ștui cum a trecut timpul.

Sunt aici, în casa părinților mei, după o viață trăită la oraș, unde niciodată nu m-am putut adapta. Sunt un rebel. Am trăit mereu cu nostalgia locurilor natale. Satul meu de baștină, Poșta, rămâne pentru mine cel mai frumos loc. Deși este situat la șes, întinderea lui pe o suprafață de câțiva kilometri, pierzându-se în pădurile încâlcite ale dealurilor Teliței, pare o oază de liniște.

Tăcerea lanurilor de grâu, foșnetul răzleț al tufișurilor, rânduite pe firul de apă numit Dereea, cărările șerpuite pe care urcă domol turmele de oi – toate îmi umplu sufletul de împăcare, de liniște. Mă adâncesc în mine, întâlnindu-mă cu veșnicia.

Hălăduiam prin pădurea de la marginea satului, pierzându-mă în adâncul ei, uitând să mai vin acasă. Îmi potoleam foamea cu pere pădurețe, maronii, zemoase, culegeam coarne căzute generos prin iarba mătăsoasă, vălurită printre crengile uscate. Nici nu-mi păsa dacă

pierdeam cărarea bătătorită de turmele de oi. Coboram în vâlcea, unde știam că este un izvor cu apă limpede, curgând printre pietrele lucitoare.

Dar cel mai mult zăboveam pe dealul Drăgaica, mai ales când cimbrisorul era în floare și mă îmbăta cu aroma lui tare, bărbatească. Aici, pe Drăgaica, dealul tinereții mele, în nopțile cu lună mă plimbam cu Lia. Eram amândoi zăpaciți. Tineri, rebeli amândoi, nu mai țineam cont că mamușka ne impunea să nu întârziem prea mult după apusul soarelui, că nu se cuvine, că ne vede satul, că vorba aia, „Ești ditamai flăcăul, Igor, cum să umbli noaptea teleleu, pe coclauri, că nu scapi de gura satului...“. Și nu scăpam! A doua zi tot satul știa că băiatul lui Ichimaș – aşa-i spuneau tatălui meu – a fost cu învățătoarea Lia:

— Ce vorbești, fa, o știi pe olteanca aia durdulie, frumoasă, cu părul făcut inele?

— A, nepoata învățătorului? Păi, e dată dracului! Merge înțepată și mândră, duduie pământul, ce mai! A pus mâna pe Igor!

— Și cum îți spuneam, fa, veneau dinspre pădure, cine stie ce-or fi mai făcut, ce vrei, tineri, fierbe săngele în ei!

Îmi vin în minte frânturi cu cei doi frați ai mei mai mari care, de cele mai multe ori, mă dojeneau sau se amuzau pe seama mea. Trebuie să vă mai spun că am o soră mai mică cu un an decât mine, Ana. Era o dulceață de fată. Blondă cu ochii verzi ca frunza de lăstari, cu nuanțe gălbui. Aveau niște reflexe aurii, încât îi spuneam uneori: „Aniușka, tu ești fata cu ochii de aur, ești o comoară la casa omului.“ Râdea și se

alintă. O drăgălașenie de fată sora asta a mea... Cu ea mă înțelegeam cel mai bine când eram mic. Poate pentru că eram apropiată ca vârstă. Ne ascundeam amândoi în podul casei să nu ne găsească Siomka. El era cel mai rău cu noi. Strigam după el: „Căpcăunule, strigoiuile, Grișa nebunu!!!!“ Trebuie să vă spun că nea Grișa ăsta era spaimă satului. Oamenii îl ocoteau de la o poștă, căci făcea mereu tărăboi când o lua la măsea. Unii dintre ei, mai băscălioși, numai de-a dracului, îl chemau la ei, să-l agheazmuiască cu ceva, dar mai mult îl stârneau și să te ții toată ziua circ în tot satul. Se lua de unul, se lua de altul și până nu mâncă o bătaie soră cu moartea nu se potolea. Așa și cu Siomka. Dar aveam grija să stau departe de el ca să nu mă prindă.

Când eram mic, săream în pat și mă cuibăream la perete, crezând că n-o să mă mai împingă nimeni. Încă îmi mai sugeam degetul, spre disperarea mamei. Rămâneam mereu dezvelit, căci n-aveam putere să trag așternutul spre mine. Peste noapte primeam câte un ghiont de la Siomka. Parcă-i aud vocea răgușită: „Bagă-te-n perete, Igor! Întoarce-te cu spatele și nu te mai bâțâi, că te azvârl acum din pat!“ Tăceam chitic! Îmi era frică de el. Nu înțelegeam cum să mă bag în perete. Îmi lipeam obrazul de zidul rece și mă scuturam de frig. Siomka era mai mare cu vreo cinci ani decât mine, iar eu abia împlinisești săptăne. Peste noapte trăgeam spre mine plapuma cu un fel de răzbunare, până rămâneau amândoi dezveliți. Dacă trecea mama prin cameră, ne învelea aşa cum știa ea, încât ne bucuram în mod egal de plapumă. Pe atunci făceam focul într-o sobă joasă cu plită, zidită din lut și pietriș. Uneori scotea un fum, de ne usturau ochii. A doua zi ne miroseau hainele de la o poștă, dar nu ne frământam